

Robert Piesen (1921–1977)

Sopečná krajina, 1956

Obraz **Sopečná krajina** byl namalován po návštěvě Roberta Piesena v Rejvízu v Jeseníkách, kde se setkal s podivuhodnou krajinou – se scenérií s výraznými obrysy kopců, objemy stromů a lesů a zejména s monumentálními bludnými kameny. Její ráz se doslova přelil do obrazu. Hutné temné barvy na obraze prosvětlují šedé odstíny ústředního motivu sopky. V drsném, na první pohled nelíbivém předivu forem a barev, Piesenova meditativní povaha nacházela hluboké uspokojení. Obraz vznikl v období, kdy neoficiální české umění 50. let 20. století využívalo modernismus francouzského umění a směřovalo k prvním projevům abstraktního umění.

Robert Piesen se narodil v židovské rodině. Jeho dětství bylo těžké, vyrůstal bez matky. Od roku 1936 studoval brněnskou Školu uměleckých řemesel, tehdy mu zemřel otec. Během totálního nasazení se dostal do Berlína, kde žil ve strachu z prozrazení. Robert Piesen nikdy o svých válečných traumatech nemluvil. Byl vnímán jako člověk s čistou duší, plný harmonie a porozumění pro druhé. Na sklonku 50. let stále častěji na plátno vrstvil barvy; obrazy začínají mít již velmi bohatou texturu. Lze dokonce hovořit o materializaci malby. Objevily se na nich také texty v hebrejštině. Vznikl cyklus Gehinnom, věnovaném pradávnému obětišti, v němž autor motiv tlejícího ohně a především dramatickou atmosféru obětování a vykoupení lidského života sugeruje strukturální abstraktní malbou. Spirituální a imaginativní malby Roberta Piesena byly vystaveny na legendární výstavě D v roce 1964 v Nové síni v Praze, společně s díly Mikuláše Medka, Josefa Istlera, Jana Koblasý, Karla Nepraše a jiných. Samostatná výstava Roberta Piesena v Nelahozevsi ve stejném roce již nebyla povolena. Při cestě do Curychu se v roce 1965 Robert Piesen a jeho družka Pavla Mautnerová rozhodli republiku opustit, žili ve Vídni a posléze v Izraeli v uměleckém kibucu Ein Hod, nedaleko Haify. První velká výstava tvorby Roberta Piesena se uskutečnila v Armon Gallery v Jeruzalémě v roce 1977, několik dní po jeho skonu.

Robert Piesen (1921–1977)

Volcanic Landscape, 1956

Robert Piesen painted **Volcanic Landscape** after visiting Rejvíz in the Jeseníky Mountains and encountering the remarkable landscape there – a scenery filled with the distinctive outlines of hills, masses of trees and forests, and especially immense glacial boulders. The landscape's character was literally poured into the painting, with dense, dark colors lightened by the gray hues of the central motif, the volcano. Piesen's meditative nature found a deep sense of satisfaction in this harsh, at first glance unpleasant combination of forms and colors. The painting was made during a time in the 1950s when unofficial Czech art worked with French modernism and was on its way to producing its first abstract pieces.

Robert Piesen was born into a Jewish family. He had a difficult childhood and grew up without his mother. In 1936, he began studying at Brno's School of Artistic Craftsmanship. His father died around the same time. During the war, he was sent to Berlin as a forced laborer, where he lived in fear of being discovered as a Jew. He never spoke of his wartime trauma. Piesen was seen as someone with a pure soul, full of harmony and understanding for others. In the late 1950s, he increasingly layered his paints on the canvas to give his works a rich texture. One could even call his pieces material paintings. Some included writing in Hebrew. In *Gehinnom*, a series whose title is a reference to an ancient place of sacrifice, Piesen evokes the motif of a smoldering fire and especially the dramatic atmosphere of human sacrifice and redemption through structural abstract painting. His imaginative, spiritual art was exhibited at the legendary *Exhibition D* held in 1964 at Prague's Nová Síň exhibition hall, which also included works by Mikuláš Medek, Josef Istler, Jana Koblasa, and Karel Nepraš, among others. A solo exhibition planned that same year in Nelahozeves was not permitted. While on a trip to Zurich in 1965, Piesen and his partner Pavla Mautnerová decided to emigrate. They lived first in Vienna and subsequently in Israel, on the Ein Hod artists' kibbutz near Haifa. The first large-scale exhibition of Robert Piesen's work was held at Jerusalem's Armon Gallery in 1977 just a few days after his death.